

aktuálne o transformácii

Milí členovia projektových tímov, milí kolegovia,

prešli tri mesiace odvtedy, čo sme sa po prvý krát stretli, aby sme sa pustili do riešenia ťažkej, zato veľmi zaujímavej úlohy. Spraviť podrobnú analýzu obchodných procesov, ktoré v našej firme fungujú, analyzovať nárokové skupiny a ich vzťah k našej firme a pripraviť podrobné analýzy interného a externého prostredia. Mali sme nato skutočne krátky čas, mnohí z vás sa obávali, ako to všetko stihneme.

Dnes už môžem s potešením konštatovať, že sme stanovené úlohy (odovzdanie záverečných správ) splnili načas. Preto si dovoľujem poďakovať sa všetkým, ktorí sa aktívne zúčastnili na jednotlivých projektoch. Museli ste vynaložiť veľa úsilia, často aj nad rámec riadneho pracovného času, určite na úkor svojej rodiny, svojich záľub, svojho voľna. Ďakujem aj vašim rodinám, že mali toľko strpenia, tolerance a porozumenia, že akceptovali vaše nasadenie v projektoch.

Rozhodne by som sa chcel poďakovať aj všetkým kolegom, ktorí sa nezúčastňovali priamo na prácach na projektoch, no ktorí vás, ktorí ste aktívne pracovali v tímoch, zastupovali v bežnom chode firmy. Veď transformáciu sme robili „za pochodu“, okrem projektov sa museli plniť riadne pracovné povinnosti.

Ing. Karol Vinš
generálny riaditeľ

AKTUÁLNE INFORMÁCIE

Jednotlivé projektové témy posudzoval Riadiaci výbor na svojom druhom zasadnutí (23./24.10.2003) a ten rozhodol, že práce na niektorých témach budú pokračovať.

Po definitívnom dopracovaní všetkých projektových tém bude nasledovať stanovenie vízie a cieľového obrazu našej firmy.

Manažment našej spoločnosti z podkladov zo záverečných správ, ktoré vypracovali jednotlivé tímy, stanoví jasnú predstavu o vízii našej spoločnosti (čo chceme dosiahnuť, sformulujú strednodobé a dlhodobé ciele). Zároveň sa zamyslíme a zdefinujeme aj poslanie našej firmy (aká sme firma, kto sme, čo ponúkame akcionárom, zákazníkom, partnerom a samozrejme zamestnancom). Zdefinovanie vízie a poslania je naplánované v priebehu novembra. Ešte stále to však nebude definitívne rozhodnutie, ako bude vyzeráť naša organizačná štruktúra, ktoré činnosti si ponecháme, a ktoré prejdú do externého prostredia.

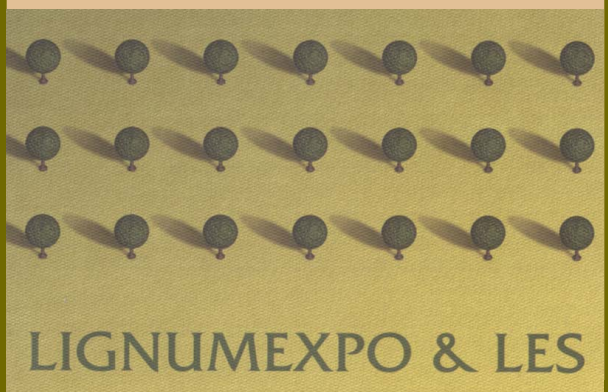
Na zodpovedanie týchto otázok do konca roku vypracujeme podrobnú stratégiu. V priebehu prvých dvoch mesiacov budúceho roka nájdeme optimálny variant organizačnej štruktúry, stanovíme

(pokračovanie na strane 2)

Úspešná prezentácia

Tradične s veľkým úspechom sa prezentovali Lesy SR a jeho odštepne závody na výstave LIGNUMEXPO•LES 2003 na Agrokomplexe v Nitre. Najväčší záujem návštevníkov púťali tak ako po minulých rokoch expozície OZ Semenoles Liptovský Hrádok, OZ Beňuš a Závod lesnej techniky Banská Bystrica.

(pokračovanie na strane 2)

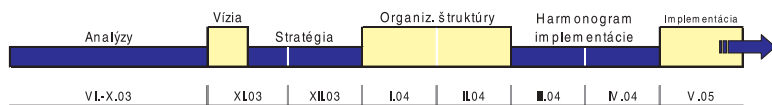

(dokončenie zo strany 1)

kompetencie, zodpovednosti na jednotlivých úrovniach, zdefinujeme želané komunikačné kanály. Až po tomto období nastane priestor na implementáciu (realizáciu jednotlivých krokov).

Časový harmonogram transformácie LSR, š.p.:

Paralelne s týmto harmonogramom prebieha aj príprava právnej formy transformácie, kde sa pripravuje transformačný zákon o prechode štátneho podniku na akciovú spoločnosť, ktorý vymedzí právny rámec pôsobenia novovzniknutej akciovej spoločnosti.

Milí kolegovia,

ak chceme byť fungujúca a moderná spoločnosť, nedokážeme sa zmeniť zo dňa na deň, dokonca sa nezmeníme ani za pol roka. Proces zmeny bude postupný, no musí byť presvedčivý a účinný. Verím, že nás v tomto procese podporíte a nájdeme vo vás porozumenie a podporu pre nevyhnutné zmeny

Ing. Slavomír Valný

vedúci odboru transformačného projektu

INFORMÁCIE O PROJEKTOVÝCH TÉMACH

Analytická časť transformačného procesu je už takmer na konci, treba doplniť len niektoré informácie, ktoré si vyžiadali členovia Riadiaceho výboru na svojom druhom zasadnutí. Aj napriek tomu sme sa rozhodli oboznámiť vás so zisteniami jednotlivých projektových tímov. Teraz vám prinášame informácie o prvých troch projektových témach.

Ekológia a mimovládne organizácie

Projektový tím vypracoval správu k tejto projektovej téme v zložení:

Vedúci projektového tímu: **Ing. Jaroslav Longauer**

Členovia projektového tímu: **Ing. Ján Kovalčík, CSs., Ing. Ján Mičovský, CSc., Ing. Katarína Bakošová, JUDr. Milan Vančo**

Pre získanie objektívnych informácií si zvolil zástupcov ekologických a mimovládnych organizácií s celoslovenskou pôsobnosťou, ale aj s regionálnou pôsobnosťou. Regionálne členenie bol západ, stred a východ Slovenska. Tím vypracoval dotazník a riadeným rozhovorom s predstaviteľmi jednotlivých vytipovaných organizácií zistili nasledovné:

Mimovládne organizácie na Slovensku si získali v spoločnosti vážnosť vzhľadom na schopnosť poskytovať služby, ochraňovať životné prostredie, riešiť spoločenské problémy. Vláda SR považuje tretí sektor za dôležitý pilier a súčasť slobodnej občianskej spoločnosti.

Komunikácia a spolupráca Lesov SR, š.p. Banská Bystrica s mimovládnyimi organizáciami bola uskutočňovaná v minimálnom rozsahu a na nedostatočnej úrovni. V rámci plnenia úloh LSR, š.p. Banská Bystrica registrovali mimovládne organizácie, ktoré svojimi programami prispievali k rozvoju vzdelanostného, poznávacieho a environmentálneho potenciálu regiónov, ale aj nárokové skupiny, ktoré ortodoxne presadzovali svoje názory s neodbornou terminológiou a nezalosťou lesníckej problematiky.

Zo strany MVO sú negatívne zistenia, ktoré v niektorých prípadoch poukazujú na nie najlepšie skúsenosti s komunikáciou s LSR, š.p. Banská Bystrica, najmä na neochotu poskytovania informácií o LHP, neochotu vypočúť názorov MVO a verejnosti, odmietanie diskusie o požiadavkách MVO, podceňovanie odbornosti MVO. Pozitívnymi zisteniami zo strany MVO sú uvedomenie si potreby dodržiavania ekologických princípov, ďalej pri komunikácii s LSR, š.p. Banská Bystrica bola ocenená vecnosť, odbornosť, efektívnosť a dochvilnosť.

(pokračovanie na strane 5)

(dokončenie zo strany 1)

Veľký záujem bol o vystavovaný tovar v predajni LESNÍK OZ Žilina. Jeho vedúci Jozef Zaťko zrejme priniesol do Nitry vhodný sortiment poľovníckeho oblečenia, obuvi a poľovníckych potrieb o ktoré bol veľký záujem, čo sa prejavilo na tržbách. Podobne to bolo aj s predajom v stánku OZLT, ale tiež pri okrasných drevinách z expozície Semenolesu a Topoľčianok OZ Topoľčianky návštevníkov okrem expozície zaujali predajom vákuovo balenej diviny.

Osobitne treba spomenúť OZ Beňuš, ktorý tradične zaujal vystavovaným nábytkom. Zlatú medailu výstavy aj tentoraz získali za vystavený altánok. Svedčí to o dobrej práci celého kolektívu závodu, osobitne pridruženej drevárskej výroby v Polomke.

V stánku GR prebiehali intenzívne obchodné rokovania o kontraktach najmä pre rok 2004. Je potešiteľné, že o vystavené exponáty prejavila záujem najmä mladá generácia. Chválihodné zároveň je to, že ako v expozícii GR a najmä v expozícii OZ Šaštín boli na nápor detí dobre pripravení usporiadaním vedomostných súťaží (píšeme o tom na inom mieste).

Je nesporné, že prezentácia a propagácia sa dnes robí predovšetkým na výstavách, workshopoch a pod. Preto je dobré, že náš podnik takúto príležitosť využíva a patrí už tradične k tomu najlepšiemu čo na výstave LIGNUMEXPO LES v Nitre možno každoročne vidieť.

Text a foto: J. Hiki

Jednou z priorit transformačného procesu nášho podniku je komunikácia. Konzultanti OBf od samotného počiatku zdôrazňovali význam komunikácie vo vnútri podniku i smerom k médiám. Po mediálnych aférach, ktoré zanechali začiatkom roka v povedomí širokej verejnosti nie príliš lichotivý názor na náš podnik, nastáva otázka, akým spôsobom primäť médiá, aby ponúkali verejnosti aj pozitívne správy z prostredia LSR, nie len požiare, stretnutia s medveďom a iné „pikošky“.

Záujem o korektné vzťahy s médiami priviedol generálneho riaditeľa štátneho podniku Lesy Slovenskej republiky k nápadu zorganizovať media trip ako poldňové stretnutie s novinármi

Novinári v pralese

z elektronických i printových médií, počas ktorého budú mať príležitosť dozvedieť sa čo – to o lese a ľuďoch, ktorí v ňom pracujú. Vo štvrtok 9. októbra nebolo počasie príliš naklonené tomuto zámeru, ale to našťastie neodradilo účastníkov media tripu a tak si v sprievode generálneho riaditeľa **Ing. Karola Vinša** a riaditeľa Odštepného závodu Slovenská Ľupča **Ing. Vladimíra Masicu** spoločne prezreli Badínsky prales i ukážku činnosti lesníkov v blízkej lokalite. Program pokračoval brífingom generálneho riaditeľa na pôde Obecného úradu v Badíne. Ing. Vinš prezentoval hospodárske výsledky a objasnil obchodnú politiku LSR i súčasnú fázu transformácie štátneho podniku na akciovú spoločnosť. Problematiku zonácie národných parkov a hospodárenia v nich účastníkom brífingu priblížil **Ing. Ján Švančara**, vedúci Odboru

riadenia lesníckych činností generálneho riaditeľstva LSR. Na záver pracovnej časti prišla na rad séria krátkych interview pre Slovenskú televíziu, Slovenský rozhlas a Rádio Twist. Po brífingu nasledoval pracovný obed a rozlúčka so želaním obojstranne užitočnej spolupráce.

Snahou LSR nie je „páčiť sa“ médiám, nechceme a nebudeme vytvárať virtuálnu realitu, chceme len poskytovať médiám pravdivý, presný a úplný obraz našej práce, výsledky ktorej sú na prospech celej spoločnosti – i keď o tom sa zo spravodajstva niektorých médií (iste ich netreba menovať) jednoducho nedozvieme...

Text: Peter Gogola
referent komunikácie T
Foto: Eduard Genserek

Kalamity v lesoch SR š. p. Banská Bystrica a ich vplyv na ďalší vývoj zdravotného stavu lesa

Podľa doterajších dostupných informácií uvádzaných v odborných lesníckych článkoch a prácach o vzniku a priebehu spracovania živelných kalamít na lesoch a lesných porastoch od roku 1755 (Kodrík 1996) spôsobených vetrom v porovnaní so súčasnosťou je možné konštatovať, že interval opakujúcich sa ničivých veterných vplyvov na les sa z každých 15. – 18. rokov posunul na takmer každý rok. Ničivé účinky týchto veterných živlov sa pri súčasných klimatických zmenách zmenšili plošne, ale nabrali sústredený ráz v jednotlivých vzduchových prúdnicích v rôznych nadmorských výškach.

Ako uvádzajú v zborníku referátov z odbornej konferencie z 12. – 13. júna 1997 pod názvom „Manažment likvidácie následkov kalamít mimoriadneho rozsahu“ Ing. František Štulajter, CSc., „V úvodnom slove“ a prof. Ing. Jozef Kodrík, CSc., v referáte „Vietor – významný škodlivý činiteľ v smrekových porastoch“, že k príčinám vzniku kalamít je možné pridať aj nesprávne v minulosti realizované zmeny drevinového zloženia na holinách po veterných kalamitách, čím bol znížený odolnostný potenciál porastov, nesprávne uplatňovanie zásad hospodárenia, odsúvanie výchovných zásahov v mladých porastoch, nesprávne používané hospodárske spôsoby a formy hospodárenia ku ktorým sa neuplatňovali vždy zásady ochrany proti vetru a ďalším abiotickým, ako aj biotickým škodlivým činiteľom.

Výrazné klimatické poruchy v mesiacoch október až december 2002 aj úvodné mesiace prvého štvrtroka 2003 negatívne zasiahli lesné porasty, najmä v severnejších oblastiach Slovenska, kde spôsobili množstvo sústredených i roztrúsených kalamít.

V sprievode nárazových vetrov sa znásobovali ataky na lesné porasty v jednotlivých prúdnicích tak, že kalamitami postihli hospodárske, ale aj ochranné lesy do nadmorských výšok až

1300 m n. m. Poškodili, až zničili lesy v rade významných chránených území, chránených areáloch, ale aj v národných parkoch, národných prírodných rezervácií a ich ochranných pásmach. Vzniknuté kalamity v ihličnatých oblastiach a ihličnatých porastoch sa dňom vzniku stali nebezpečnou „základňou“ pre premnoženie podkôrných a drevokazných škodcov, ktorí pri priaznivom pre nich klimatickom vývoji počasia v jarých i letných mesiacoch tohoto roka 2003 sa stali vážnymi kalamitnými škodcami, ktorí ohrozujú okolité lesné porasty.

V mesiacoch október – december 2002 najviac poškodil vietor národné prírodné rezervácie (NPR) v OZ Námestovo – NPR Šramková, národný park Malá Fatra v množstve 5 000 m³ – sústredenej kalamity, v NPR Babia hora 500 m³ sústredená kalamita. Veterné kalamity poškodili a zničili ihličnaté porasty. V OZ Žilina v NPR Šútovská dolina, NP Malá Fatra – sústredená kalamita v množstve 3 000 m³, všetko ihličnaté porasty. V OZ Čierny Balog, v NPR Dobročský prales a NPR Hrončecký grúň v množstve kalamity 5 500 m³, ihličnatej 5 300 m³. V OZ Rožňava v NP Slovenský raj, LHC Ladová a Stratená – celkom 300 m³ sústredenej kalamity, z toho ihličnatej 250 m³. V OZ Prešov, v NP Slovenský raj v NPR Sokol a NPR Kysel, Piecky, Kokošovce – celkom 1 200 m³ kalamity, z toho 800 m³ ihličnatej. V OZ Kriváň c. CHKO Poľana napadlo celkom 10 000 m³ kalamity, z toho 9 600 m³ ihličnatej, prevažne roztrúsenej. V OZ Revúca – NP Muránska planina vznikla prevažne roztrúsená kalamita ihličnatá v množstve 5 200 m³.

V súčasnom období je živelnou veternou kalamitou poškodené a zničené

v chránených územiach v Lesoch SR š. p. celkom v 4. a 5. stupni ochrany 17 264 m³ hmoty lesných porastov, z toho ihličnatej 15 593 m³ a listnatej 1 671 m³.

V hospodárskych lesoch v štátnom podniku k 30. 9. 2003 je evidované celkom 1 027 784 m³ kalamitnej hmoty, z toho 884 509 m³ ihličnatej a 143 275 m³ listnatej.

Za uvedené obdobie odštepné závody spracovali celkom 925 018 m³ kalamitného dreva, z toho ihličnatého 798 134 m³ a listnatého 131 884 m³.

Podľa vzniku a druhu kalamity najvyšší podiel má sústavne kalamita živelná veterná s množstvom 644 546 m³ kalamitného dreva, po nej druhá v poradí je kalamita podkôrníková s množstvom evidovanej hmoty 123 580 m³, ďalej kalamita imisná s množstvom 99 928 m³ evidovanej kalamitnej hmoty, ďalšia

(pokračovanie na strane 11)

Všetky oslovené MVO považujú v ďalšom období komunikáciu s Lesmi SR, š.p. Banská Bystrica za jednoznačne potrebnú. Za silnú stránku podniku považujú najmä významné postavenie pri tvorbe lesníckej politiky štátu, veľkosť obhospodarovanej plochy, dostatok kapacít a právo a zodpovednosť rozhodovať o prírodnom bohatstve Slovenska.

Užšiu spoluprácu vidia tiež jednoznačne aktuálnu najmä pri tvorbe LHP, monitoringu kvality v lesných porastoch, certifikácii, eliminácii krádeží, zachovávaní a zlepšovaní mimoprodukčných funkcií lesa, ale aj v tvorbe a implementácii informačnej politiky podniku a v ďalších oblastiach aj na regionálnej úrovni.

Od transformácie podniku LSR, š.p. Banská Bystrica očakávajú najmä akceptovanie ekologických princípov pri hospodárení v lesoch, zachovanie a posilnenie dôrazu na mimoprodukčné funkcie lesa, zefektívnenie hospodárenia, väčšiu informovanosť verejnosti, MVO a ďalšie aktivity podrobnejšie spracované v časti A.3 tohto projektu.

Najdôležitejšími zisteniami v rámci projektu je zistenie spoločného strategického cieľa LSR, š.p. Banská Bystrica a MVO, ktorým je :

- zachovanie a zvelaďovanie lesov Slovenska pre ich jedinečný celospoločenský význam aj pre budúcnosť a potreba obojstrannej komunikácie s partnerským prístupom.

Samospráva

Projektový tím vypracoval správu k tejto projektovej téme v zložení:

Vedúci projektového tímu: **Ing. Michal Štefančík, CSc.**

Členovia projektového tímu: **Ing. Jozef Balážec, Ing. Ján Bielik, Ing. Ján Farkaš, Ing. Vladimír Králik, Ing. Ladislav Sabolčák**

Projektový tím sa obrátil na vybraných starostov, primátorov a prednostov obcí, miest a VUC z celého Slovenska listom, kde ich požiadali o zhodnotenie ich spolupráce s našim podnikom a formulovaním ich nárokov a očakávaní na náš podnik v budúcnosti. Tento list odniesli naši zamestnanci osobne vytipovaným predstaviteľom samosprávy a požiadali ich o rozhovor na danú tému.

Vo vyjadreniach jednotlivých predstaviteľov bolo zistené nasledovné:

Zo strany samospráv sú požiadavky na Lesy SR na zásobovanie palivového dreva pre občanov miest a obcí formou predaja palivového dreva, samovýroby hrúbia, samovýroby nehrúbia, predaj zbytkov (odpad, piliny). Ďalej je to predaj stavebného dreva, žrdí, ihličnatého a listnatého reziva. Požiadavky majú narastajúci trend.

Z ďalších nárokov miest a obcí sú to:

- zimná údržba prístupových komunikácií
- doprava prostriedkami Lesy SR
- ozeleňovanie obcí
- vstup na lesný pôdny fond (ďalej LPF)

Vo vlastníctve Lesov SR je 6 856 km lesných ciest kategórie 1L. Z tejto celkovej dĺžky je úplne využívaných len cudzími subjektami 1 662 km lesných ciest na odovzdaných majetkoch, čo predstavuje 24% z celkovej dĺžky a spoločne s Lesmi SR je využívaných 876 km, čo predstavuje 13%. Celkovú dĺžku ciest kategórie 2L a zväznic nie je možné v súčasnej dobe presne určiť.

Lesy SR š. p. Banská Bystrica spravujú drobné vodné toky (ďalej DVT) na základe Rozhodnutia ústredného vodohospodárskeho orgánu z roku 1988 v celkovej dĺžke 19 449 km. Z toho DVT, ktoré pretekajú mimo pozemkov vo vlastníctve štátu v dĺžke 10 515,85 km. Hodnota hmotného investičného majetku (ďalej HIM) na drobných vodných tokoch je 952 936 292,00 Sk. Evidované povodňové škody za roky 2001 – 2002 na DVT sú vo výške 75 798 000,00 Sk. Z toho neodstránené povodňové škody vo výške 44 346 329,40 Sk.

Je záujem samospráv spolupracovať s Lesmi SR pri zamedzení ilegálnych činností páchaných na lesnom hospodárstve.

Dlhodobý neriešený problém rómskeho etnika v oblasti zásobovania palivovým drevom prerástol v niektorých regiónoch do devastácie lesných porastov, a to najmä v okolí rómskych osád.

Lesné požiare sa v ostatných rokoch stali veľmi vážnym lesníckym, ale i celospoločenským problémom.

Na vznik a nakladanie s odpadom sú obdržané súhlasy štátnej správy v súlade so zákonom č. 283/2002 Zb. o odpadoch a nadväzne s vyhláškou č. 284/2002 – katalógom odpadov sú vypracované Programy odpadového

hospodárstva pre všetky prevádzky, kde odpady vznikajú, ktoré sú podložené i súhlasom obcí, miest, kde sa prevádzky nachádzajú.

Najväčší problém však vzniká pri zakladaní čiernych skládok tuhého komunálneho odpadu (ďalej TKO). Lesy SR sú povinné v súlade s § 8, vyhlášky 283/2002 Zb. o odpadoch nahlásiť všetky čierne skládky obciam, resp. mestám, v katastrálnych úradoch ktorých sa tieto nachádzajú, čo niekedy pre absenciu hospodárenia v tej časti je nemožné.

Zo strany Lesov SR je nedostatočná práca s verejnosťou, prevýchova pre správny vzťah k prírode a lesu.

Rozvoj vidieckeho priestoru

Projektový tím vypracoval scenáre k tejto projektovej téme v zložení:

Vedúci projektového tímu: **Ing. Jozef Řezanka**

Členovia projektového tímu: **Ing. Pavel Gertli, Ing. Zuzana Halmaiová, Ing. Miroslav Slotta, Ing. Martin Žilka, Ing. Milan Longauer, Miroslav Hudec**

Projektový tím sa zamerával pri tvorbe scenárov na 6 hlavných okruhov: spoločnosť a okolie, politická regulácia, demografický vývoj, migrácia a podstatný vývoj, trh práce a zamestnanosť, rozvoj trhu všeobecne, technika. Pre každý z týchto okruhov vypracovali jednotliví členovia tri scenáre:

scenár predpokladaného vývoja, rizikového vývoja a žiadúceho vývoja. Na záver zhrnuli niektoré aspekty, ktoré by mali byť nosnými cieľmi pre pôsobenie organizácie štátnych lesov v nasledujúcom období.

Kľúčové ciele:

1. Zníženie úlohy vlády a miery pre-rozdeľovania prostriedkov v ekonomike.
2. Vytvorenie a garantovanie dodržiavania jednotných a prehľadných pravidiel hry.
3. Vytvorenie systémových podmienok pre kvalitatívnu zmenu podnikovej výkonnosti.
4. Sprehľadnenie vlastníckych vzťahov, ekonomická zodpovednosť.
5. Implementácia environmentálnych aspektov a proenvironmentálnych ekonomických nástrojov, čo by sa malo považovať za prioritné.
6. Využitie drevnej biomasy prispôbiť regeneračným schopnostiam prírody.

L'UDIA A LESY

O šumavských jedlách, podnikovej transformácii i lesníckom umení

SPRÁVCA OD ČESKÉHO LESA

Osudy ľudí i vecí sa neraz preplietajú v nečakaných súvislostiach. Hrubé múry budovy Lesnej správy v Udavskom, patriacej do obvodu Odštepného závodu vo

Vranove, by mohli veľa spomínať. Pamätajú pôsobenie notára, začas ju naplňal džavot školopovinných detí, bola sídlom malého lesného závodu, „déemesky“ i experimentálnej správy lesov. Úradujúcemu šéfovi tu vždy patrila atypická kancelária, zaujímavým arkierom zvedavo vykúkajúca z čelného múra. Dnes v tejto útulnej miestnosti, plnej kvetov, úraduje inžinier Karel Lang. Človek, ktorého životná cesta sa začala odvíjať ďaleko od Udavského. Nie je však dôležité odkiaľ prichádzame, ale kto sme. A najmä čo dokážeme. Karel Lang je predovšetkým človek. Jeho vedomosti, skromnosť i životná filozofia by boli prínosom v každom povolani, ktoré by si zvolil. Našťastie pre lesy - stal sa lesníkom.

Karel, odhaľme najprv ten malý rébus v tvojom krstnom mene. To „e“ nasvedčuje, že východoslovenské bučiny asi nehučali nad tvojou kolískou ?

No, na tú kolísku si už celkom nepamätám, ak by som sa mal vyjadriť tak poeticky, ako si sa pýtal, tak tam celkom iste museli hučať jedle Českého lesa. Som totiž rodák z Domažlic. Na neďalekej Šumave som absolvoval lesnícky krst, ktorým boli dva roky strávené na lesníckom učilišti v Zelenej Lhote. Nie sú to časy na ktoré by som osobitne rád spomínal. Zažil som tam hodne driny, radosti len pomenej. Naučil som sa však rešpektovať ťažkú drevorubačskú robotu. A napríklad aj premôcť strach pri zbere šišíek zo 40 metrovej jedle. Učňovka bola na samote vzdialenej tri kilometre od najbližšej dediny a dostať sa aspoň občas „dole“, bola otázka prekonania nielen únavy, ale v zime aj poriadnych závejov. Všetko však má svoj význam. Neskoršie štúdiá na Strednej lesníckej škole v Písku a Lesníckej fakulte v Brne boli po takejto „prípravke“ tuším viac odmenou ako povinnosťou.

Asi nebude tak ťažké uhádnuť, že za tvojím príchodom na Slovensko sa skrýva hlas srdca...

Naozaj, nemýliš sa. V Brne sme my lesníci mali celkom pochopiteľne vrúcny vzťah k poľnohospodárskej fakulte, pretože tam študovalo veľa dievčat.. Jednou z nich bola aj Katka z Humenného. Keď sme neskôr začali uvažovať o spoločnom pôsobisku, v hre boli obidva konce vtedajšej republiky.

Pri kontrole bukvice /Ing. Lang vľavo/

Rozhodli sme sa pre východ a ja, hoci som odišiel naozaj ďaleko od krásneho kraja mojej mladosti, nemám prečo ľutovať.

Ako to, že tvoja slovenčina ťa prízvukom nijako neprežrádza ?

Je to asi dôsledok toho, že v našej rodine je „úradným jazykom“ slovenčina. V práci som spočiatku síce písal po česky, no časom som sa naučil aj pravopis a dnes mi už veru aj vadí, ak niekto slovenčinu mrzáči. Často sa mi stáva, že autora nespisovného listu aspoň v duchu opravím. Ale niekedy aj naostro...

Ako sa ti v Udavskom, relatívne „ďaleko od rušného davu“, javí súčasné lesnícke dianie ?

Nič nové nepoviem, témou dňa je aj tu transformácia podniku. Posledných trinásť rokov je v lesníctve v znamení permanentných zmien, a veru by si už nielen naši ľudia, ale aj lesy, ktoré spravujeme, zaslúžili dlhšie obdobia pokoja. Veď budme úprimní - koľko skutočnej iniciatívy môžeme očakávať od horára, ktorý akoby bol vo svojom lese stále len tak, na pol úväzku, medzi dvomi reorganizáciami. Už

roky kalkulujeme, robíme prepočty, rušíme a zlučujeme obvody. Možno nás je naozaj priveľa, no suchom, kalamitami a neviem čím všetkým ešte sužovaný les, naliehavo potrebuje personálnu stabilizáciu. Ak chceme od lesníka vysokoodbornú prácu, tak by mal byť na svojom obvode aspoň desať rokov. Ak by to záviselo odo mňa, tak by som mu túto povinnosť zapísal do pracovnej zmluvy...

???

Jednoducho, by som ho zaviazal, že s výnimkou zreteľných rodinných a zdravotných dôvodov, musí byť na pridelenom lesnom obvode minimálne jedno celé decénium. Samozrejme, ak by neurobil závažný prešlap. Lesu by tento princíp veľmi pomohol !

Myslíš, že súčasné aktivity podniku smerujú k takejto stabilizácii ?

Tu „dole“ máme k hodnoteniu súčasného vývoja málo informácií. Škoda, že ani v Lesníkovi o tom veľa nepíšete. Je však fakt, že sa očakávajú radikálne zmeny. Osobne verím, že budú nielen radikálne, ale aj zmysluplné. Myslím, že podrobná analýza, ktorá sa v súčasnosti v podniku vykonáva je dobrým začiatkom. A azda aj predzvesťou toho, že namiesto boja o sídla závodov bude nastávajúca reorganizácia konečne systémovou zmenou, ktorá postupne prinesie stabilitu a prosperitu. Bol som členom jedného z dielčích transformačných tímov a niektoré závery ku ktorým sme sa dopracovali boli celkom prekvapujúce. Pre poznanie seba samého je niekedy naozaj dobré vybočiť z vybehaných koľají... No, nové,

nech je už akokoľvek správne, sa však vždy presadzuje ťažko, to som si v prevádzke neraz odskúšal. Bude preto dobre, ak potrebu zmien uverí čo najviac zamestnancov. Napokon, kto by nechcel pracovať v prosperujúcom lesnom podniku, ktorý dokáže svojich ľudí dobre zaplatiť i dať im primeranú istotu. Od jedného i druhého sme stále ešte dosť ďaleko...

Znie to všetko zaujímavo, akosi mi však v tom chýbajú obavy, ktoré prevádzka zjavne pociťuje... Neobchádzaš trochu problém ?

Nič neobchádzam. Zmeny sú naozaj potrebné a to, že nebudú ľahké ani príjemné všetci vieme. No jednu obavu naozaj mám. Bojím sa, aby sa potreba zmien politicky nevyužila na privatizáciu lesného majetku štátu. A myslím, že v tejto obave nie som sám. Napokon, čo nás od takéhoto kroku reálne delí ? Stačí návrh takéhoto zákona, dostatočný počet poslancov a je to ! Bude dobre, ak sa aj o tejto možnosti bude otvorene hovoriť. Jednoducho preto, aby nikdy nenastala ! Privatizácia lesníckych prevádzok má v sebe veľmi veľa pozitívnych motívov, v privatizácii samotného lesa nena-chádzam ani jediný...

Už pred desiatimi rokmi si patril k tým, ktorí v štátnych lesoch presadzovali privatizáciu pomocných činností a dodávateľský spôsob prác.

Vtedy to však nebolo „in“, proti bol podnik, odbory i samotní zamestnanci. Ako to hodnotíš s odstupom času ?

Sprivatizovali sme vtedy záprahy, traktoristom a vodičom prenajali prostriedky, do pestovných prác sme pustili súkromníkov. Hoci sa to naozaj kadekomu nepáčilo, čas potvrdil, že to bolo správne. Dodávateľský spôsob je naozaj efektívnejší. Okrem finančného efektu sa nám takto aj uvoľňujú ruky pre vlastnú lesnícku činnosť. Náborne povedané, lesníci netreba behať okolo pojazdnej dielne a môže sa venovať poriadne vyznačenej ťažbe. Svet však nie je čiernobiely a preto ani dodávateľský spôsob práce nemožno absolutizovať. Väčšinu prác je možné naozaj efektívne robiť pomocou cudzích partnerov, no sú práce, kde by som to ako výhodu nevidel. Skús nájsť firmu, ktorá mi dnes pokosí okolo správy, zajtra prečistí priepusty a o deň neskôr opraví v lese povelaný oplotok. Je dobre ponechať si určitú minimálnu kapacitu aj vo vlastnej réžii, pretože na takéto drobné práce uzatvárať zmluvy nemôže byť efektívne.

Osobitnou kapitolou tvojho lesníckeho života je poľovníctvo...

Som len púhym amatérom, no myslím, že je dobre, ak je lesník aj poľovníkom. Akosi potom aj les vníma komplexnejšie. Bol by som rád, keby pre lesníka ostala

poľovačka, ako istá súčasť jeho práce. Samozrejme, ak výhodným prenájomom revírov dokážeme získať potrebné financie, niet o čom diskutovať - prenajmeme ich. Niektoré z menej zaujímavých revírov by sme si však, pri splnení podmienky nestratovosti, mali ponechať. Ako akúsi kontrolnú plochu. Verím, že aj tam by sa mohla a mala prejavovať kvalita našej práce...

A ako je to s kvalitou práce v lese ? Nie je budúcnosť tunajšieho buka ohrozená ?

Myslím, že práve buk sa môže v epoche očakávaných klimatických zmien stať stabilizujúcou drevinou Slovenska. Je dobre, že sa po období jeho masívnej umelej obnovy vraciame k obnove prirodzenej. Opäť nejde len o ekonomiku, je to zároveň najlepšia cesta k zachovaniu vhodného genotypu. Kvalita práce v lese je závislá od množstva financií, ktoré sú k dispozícii. Podľa tohoto tvrdenia by mala kvalita klesať, no neplatí to absolútne. Je síce pravda, že nerobíme všetko to, čo by si les vyžadoval, na druhej strane ani niekdajší dostatok peňazí automaticky nezabezpečoval potrebnú kvalitu. Záleží to predovšetkým od ľudí, ako vedia zdroje, ktorú budú vždy obmedzené, využiť v prospech lesa. Tak, aby sme nielenže obstáli pri previerkach, ale pociťovali zo „svojho“ lesa úprimnú radosť. Verím, že práve v tom je lesnícke umenie a podstata našej práce...

Kedysi dávno sa k lesnému závodu náhli dve autá. V jednom novinári v druhom pracovníci podniku. Obidve posádky zaujíma ťažba v ochrannom pásme ostro sledovanej rezervácie, pravda každú z iného pohľadu... Kľúčom v spore je kvalifikovaná odpoveď na otázku, čo má prednosť – či dávnejšie schválený LHP, alebo úplne čerstvý zákon o ochrane prírody. Otázku, ktorú nik z kompetentných pre krátkosť času ešte nestihol položiť. Patová situácia. Hlavný inžinier vyberá pre oči obidvoch strán zo stola akýsi úradný papier. Báb !! On si tú odpoveď jednoducho už vyžiadala...

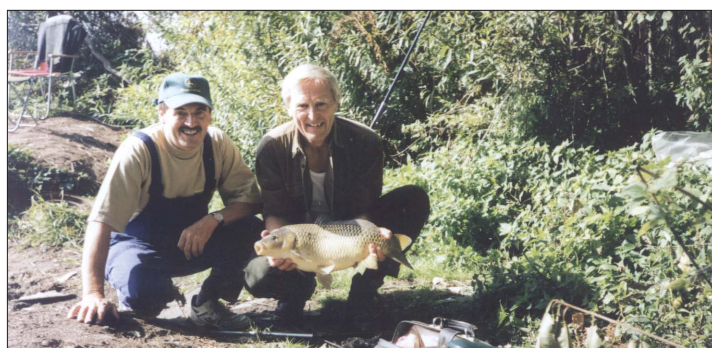
Sadenice javora na správe divne chradnú. O príčinách sa diskutuje. Svoj názor vyslovuje aj vedúci lesnej správy a „latinákmi“ pomenúva vinníkov. Čas ukáže, že sa nemýlil...

Dlhoročný spor o vlastníctvo lesných pozemkov v atraktívnom revíri sa ocitne v závoze. Štátnym lesoch ich pravdu potvrdzujú bojzliví svedkovia i logika samotnej veci. Chýbajú však dôkazy. Majitelia nepravdy sa sebaisto usmievaajú. Majiteľ húževnatej povahy mesiace pracuje s archívmi na Šarišských Lúkach, v Bratislave i v Prahe. Odrazu je všetko jasné a inak...

Kolega, ktorý vie, chce a koná. Karel Lang.

Na spoločnej poľovačke

Po úspešnej rybačke v rodnom kraji

Ján Mičovský
Foto archív: Ing. Karel Lang

MÉDIÁ O NÁS

Život lesníckej výroby

(15.10.2003; Hospodársky denník; s. 3; Peter Farárik)

Nie je to tak dávno, keď vo vzťahoch producentov a spracovateľov dreva to poriadne iskrilo. Domáci spracovatelia obviňovali štátny podnik Lesy SR z nadmerného vývozu suroviny a ich požiadavky preto údajne zostávali nenaplnené. Tvrdilo sa dokonca, že "meter" obchodu so surovinou nie je rovnaký pre odberateľov doma a v zahraničí a mnohí spracovatelia sa dožadovali väčšej transparentnosti a korektnosti v celom systéme obchodu s drevom. Stalo sa. Rozhodujúcim dátumom bol 1. júl tohto roka, keď Lesy SR obrátili spôsob obchodovania, ktorým zhodnocujú svoju produkciu. Tridsaťšesť najväčších zákazníkov vyňali spod právomoci odštepných závodov a obhospodarujú ich z pozície podnikového riaditeľstva. Objem nákupu týchto odberateľov suroviny tvorí možno tri štvrtiny všetkej produkcie drevnej hmoty. Podnikové riaditeľstvo s nimi rokuje z hľadiska dodávok, dohodnutých objemov a splatnosti z jedného miesta, čím sa sprehladnili toky dreva a vylúčili aj zbytočné podozrenia.

Ďalším krokom je snaha podniku vyradiť z obchodovania so zahraničím rôznych priekupníkov, ktorí v podstate fungovali len ako sprostredkovatelia. Výsledkom sú už viaceré zmluvy na priamo, napríklad s veľkými rakúskymi spracovateľmi, ale aj s celulózkami a výrobcami drevovláknitých dosák v severnom Taliansku. Firma ďalej scentralizovala niektoré čiastkové činnosti, predovšetkým kontrolu, ktorú vyňali spod právomoci odštepných závodov. Podobne sa centralizovala aj právna služba.

Dlhodobým cieľom snaženia takzvaného operatívneho krízového riadenia je prepojenie výroby a obchodu. Nové vedenie podniku chce odstrániť dvojkoľajnosť, ktorá sa prejavuje tým, že lesnícka výroba žije svojím životom, ale potreby zákazníkov sa s ním akosi neprekrývajú. Deklaruje, že taký veľký podnik, akým Lesy SR nesporne sú, by mal svojím obchodným partnerom garantovať surovinu zmluvne, a to v danej kvalite, čase a objeme. Tým, že štátne lesy u nás obhospodarujú asi polovicu celkovej výmery, majú predpoklady stať sa v tomto smere dokonca stabilizujúcim článkom. Takéto gesto je vítané najmä z toho dôvodu, že veľké drevospracujúce podniky svoju prevádzkovú bezpečnosť nedokážu dosiahnuť desiatkami a ani stovkami malých dodávateľov dreva.

Z drevorubača chcú spraviť podnikateľa

(15.10.2003; Sme; príloha RN; s. 8; Peter Fillo)

Národná rada SR by mala podľa predstáv súčasného manažmentu š. p. Lesy SR schváliť zákon o transformácii nášho najväčšieho lesníckeho podniku na akciovú spoločnosť s účinnosťou už od 1. januára 2004. Uskutočnenie tejto transformácie je súčasťou programového vyhlásenia vlády a v súčasnosti prebiehajú na pôde zriaďovateľa podniku - Ministerstva pôdohospodárstva (MP) SR - intenzívne práce na

definitívnom znení zákona. Podľa Petra Gogolu, povereného v podniku Lesy SR komunikovať s verejnosťou na tému transformácia, existuje reálny predpoklad, že v radoch koalície aj opozície je politická vôľa prijať tento zákon. Podľa neho vznikne akciová spoločnosť so splnomocnením hospodáriť na lesnom pôdnom fonde v správe súčasného štátneho podniku Lesy SR. Samotná pôda má však zostať vo vlastníctve štátu. Súčasťou transformácie bude zavedenie novej organizačnej štruktúry, ktorá by mala racionalizovať riadenie a znížiť režijné náklady. Jej postupná implementácia potrvá podľa plánu od mája 2004 približne 18 mesiacov. Základným prvkom znižovania réžie bude pritom aj zabezpečenie výrobných výkonov a služieb externými partnermi. V tejto súvislosti manažment podniku ohlásil veľké znižovanie stavu zamestnancov, podľa prvých správ až o tri štvrtiny.

"Podnik, v budúcnosti akciová spoločnosť, bude vykonávať výrobné činnosti v doterajších intenciách. To znamená, že ak v súčasnosti zamestnáva okolo 12-tisíc pracovníkov, veľkú časť z nich bude potrebovať aj v budúcnosti. Ťažko povedať, koľko pracovníkov zostane priamo zamestnaných v Lesy SR a koľkí budú pracovať pre podnik v rámci dodávateľských služieb. No vystihol by som to asi tak, že my koniec-koncov nebudeme prepúšťať, ale budeme vytvárať veľa malých a stredných podnikateľov," komentoval situáciu Ján Ďurský, generálny riaditeľ Lesníckej sekcie MP SR.

"V rámci transformačného projektu venujeme veľké úsilie vytvoreniu dodávateľských subjektov z radov terajších zamestnancov, a to nielen na živnostenskej báze. Naším cieľom je vygenerovať vznik primerane veľkých podnikateľských subjektov, ktoré môžu byť pre Lesy SR dlhodobými partnermi, a tak väčšina súčasných pracovníkov podniku bude v podstate naďalej pracovať pre štátne lesy. Okrem toho sa im však otvorí možnosť dodávať lesnícke služby aj do neštátneho sektora. Takýto prístup v konečnom dôsledku poskytne väčšiu šancu na zachovanie mnohých pracovných miest v lesnom hospodárstve. Samozrejme, na princípe vyššej efektívnosti," doplnil P. Gogola. Proces transformácie pozorne sledujú aj odborári. V oblasti lesného hospodárstva tvoria takzvanú malú tripartitu zástupcovia MP SR, Združenia zamestnávateľov v lesnom hospodárstve v SR a Odborového zväzu pracovníkov v drevospracujúcom priemysle, lesnom a vodnom hospodárstve na Slovensku (OZ D-L-V).

"Dávame pozor, aby sa dodržiaval zákon aj pri takých nepriemerných krokoch, ako je reštrukturalizácia pracovných miest. Teší nás, že ministerstvo a zamestnávateľia prejavili ochotu spolupracovať v rámci malej tripartity. Zatiaľ teda pozorne sledujeme, čo sa deje v podniku. Našou predstavou je, aby neprepustil priveľa ľudí naraz. Vnímame tendencie privatizovať časť činností v štátnych lesoch, ako sú ťažba či približovanie dreva. Má to utužiť konkurenčné prostredie. Chápem, že vedenie š. p. Lesy SR chce naučiť ľudí, aby sa starali sami o seba. Nebude však jednoduché z drevorubača spraviť podnikateľa. Nie je problémom dohodnúť sa na zmenách v parlamente či na úrovni tripartity, ale problém je zmeniť zo dňa na deň myslenie človeka. Niekomu to pôjde, niekoho to môže dosť bolieť," konštatoval Borislav Majtán, predseda OZ D-L-V. Ako ďalej informoval, začínajú rokovať o novej kolektívnej zmluve v lesnom hospodárstve, ktorá bude platiť od 1. apríla 2004 do 31. marca 2005. Jedným z partnerov odborárov je Karol Vinš, generálny riaditeľ š. p. Lesy SR, ktorý sa nedávno stal aj predsedom Združenia zamestnávateľov v lesnom hospodárstve v SR.

T - party

alebo
Krátka správa o tom,
ako sa lesníci vedia
zabávať

Po dobre vykonanej práci si každý zaslúži odmenu. Takou malou odmenou a zároveň poďakovaním bola T - party („T“ ako transformačná) v Galaxy Bowlingu v Banskej Bystrici, ktorú z poverenia generálneho riaditeľa zorganizovalo Oddelenie transformačného projektu. Pozvanie dostali všetci tí, ktorí sa podieľali na práci Projektových tímov. Napokon sa 1. októbra v bowlingovom centre zišlo asi sto lesníkov a lesničiek, aby v duchu sloganu „LSR - Lesníkov Súťaženie Rozveseluje“ strávili v kruhu kolegov príjemný večer.

Na úvod sa generálny riaditeľ pán

inžinier Vinš poďakoval všetkým členom projektových tímov za dobre vykonanú prácu, ktorú po tri mesiace vykonávali často aj na úkor svojho voľného času, rodiny, priateľov a záľub. Konštatoval, že je obdivuhodné, že za taký krátky čas dokázali zhromaždiť a spracovať všetky podstatné údaje o stave a fungovaní podniku (len pre porovnanie: analytická fáza počas transformácie Rakúskych spolkových lesov trvala celý rok). Ako perličku uviedol, že všetky analýzy vo vytlačenej podobe tvoria kôpku spisov vysokú asi 40cm(!).

Po prípitku sa rozbehla zábava plným prúdom. Posilnení sústom zo studených mís sa lesníci a lesničky pustili s vervou do bowlingového zápolenia. Napriek tomu, že mnohí držali bowlingovú guľu v rukách po prvýkrát v živote, dosiahnuté

výkony boli až prekvapivo dobré. Suverénne najlepší výkon podal ostrieľaný bowlingový harcovník Ing. Řezanka (216 bodov z 300), ale napríklad aj nováčik na ihrisku Ing. Klinec podal výkon, za ktorý sa veru nemusí hanbiť ani skúsený borec. Taktiež v biliardovej herni sa niektorí kolegovia chopili tág a príležitosti predviesť svoje umenie.

Príjemná a družná atmosféra, príležitosť k zoznameniu, k neformálnym rozhovorom, to bol cieľ T- party, ktorý sa podľa môjho názoru podarilo bezo zvyšku splniť. Verím, že každý účastník tohto podujatia si odnášal dobrý pocit z večera, príjemne stráveného v kruhu ľudí, ktorí dokážu s nasadením pracovať aj zabávať sa.

Text a foto: **Peter Gogola**
referent komunikácie TP

Stretnutie a zájazd dôchodcov

Klub dôchodcov pri GR LSR š. p. združuje bývalých pracovníkov ústredia podniku a okolitých OZ. Na svojom pravidelnom stretnutí v auguste sa členovia klubu dohodli na uskutočnení zájazdu, ktorý sa už stáva tradíciou. Zájazd poskytuje priestor na dlhšie rozhovory, vzájomnú „spoved“ o zdraví a či chorobe, o rodine a ďalších životných skúsenostiach, udalostiach a názoroch, záujem o dianie v podniku nevynímajúc. Tak tomu bolo aj 18.septembra v pekný predjesenný deň.

O siedmej ráno, v čase odchodu autobusu všetci prihlásení sedeli na svojich miestach. Po spresnení časového priebehu dňa, a prekonaní zákrutových nástrah „Šturca“ neplánovaná zastávka pri prameni Budišskej minerálky. Dobre tu padol pohárik a kus syra z gazdovského dvora M. Furdíka – klubového to juniora. Navodil takú atmosféru, že všetci boli nadšení už jesennou krásou lesov rozhrania Strážovských vrchov a Malej Fatry, čo si vynútilo ďalšiu zastávku vo Fačkovskom sedle. Aj pre mužov ošľahaných lesnou prevádzkou, to bol zážitok z miesta, ktoré predstavovalo biele miesto v lesníckej mape ich poznania Slovenska.

Za chvíľu mal prísť prvý vrchol zájazdu – rázovitá obec Čičmany, architektúra, ktorej zaujala všetkých, ba výklad sprievodkyne pamätnými izbami sa zmenil na dialóg medzi J. Ostroluckým a A. Laubertovou, ktorých vek siaha, zdá sa mi na hranice ôsmeho decénia.

... ešte pamätajú na svoje detské časy. Spomienky, zvyklosti, predmety z tohto obdobia sú už muzeálnymi exponátmi...

Nasledoval rozhodujúci moment zájazdu, prehliadka novodobého rezbárskeho skvostu slovenského ľudového umenia – dreveného betlehemu v Rajeckej Lesnej. Počuté sa stalo skutočnosťou a úchvatným zážitkom azda všetkých. Krátka prechádzka po Rajeckých kúpeľoch bola prípravou na trochu oneskorený obed a občerstvenie v turčianskoteplíckom Lesníku. „Debaty“ a rozhovory pri tom nabrali taký spád, že časový priestor sa zrazu stal krátkym a neúprosne velil k odchodu domov.

Bez nadsadzovania účastníci zájazdu sa zhodli v tom, že tak dobre im na zájazde ešte nebolo, za čo ďakujú tým, ktorý participovali na jeho uskutočnení.

Za ZO OZ DLV
Text: **Peter Slobodník**

Nová koncepcia kontrolnej činnosti

V súvislosti s prebiehajúcou transformáciou a organizačnými zmenami v š. p. Lesy Slovenskej republiky Banská Bystrica došlo k významnej zmene i v oblasti kontrolnej činnosti.

S platnosťou od 1. júla 2003 bola zrušená funkcia VOR – kontrolórov OZ odštepného závodu.

Územie š. p. Lesy Slovenskej republiky bolo rozčlenené na 7 oblastí (skupina OZ), pre ktoré boli stanovení oblastní kontrolóri. Oblastní kontrolóri sú zamestnancami generálneho riaditeľstva pôsobiaci v určenej oblasti. Hlavným kritériom pri určovaní veľkosti oblastí (počtu OZ) bol počet nižších organizačných jednotiek (LS, stredísk). Na základe uvedeného je organizačná štruktúra oblastí nasledovná :

Oblasť a OZ patriace do oblastí :

- I. Šaštín, Smolenice, Palárikovo
- II. Trenčín, Považská Bystrica, Prievidza
- III. Levice, Topoľčianky, Krupina, Žarnovica
- IV. Žilina, Čadca, Námestovo, Liptovský Hrádok, Semenoles Liptovský Hrádok
- V. Slovenská Ľupča, Beňuš, Čierny Balog, Kriváň, Hnúšťa, OZLT Banská Bystrica
- VI. Revúca, Rožňava, Košice, Sobrance

VII. Bardejov, Vranov, Prešov

Pri realizácii novej koncepcie kontrolnej činnosti sa zvlášť významná úloha pripisovala personálnym otázkam. Na post oblastného kontrolóra bolo z pôvodných 28 VOR – kontrolórov OZ vybratých desať osvedčených a skúsených zamestnancov. Ďalší desiatich oblastní kontrolóri sú prevažne mladší zamestnanci (niektorí len začínajúci). Hlavným zámerom bolo spojenie skúsenosti s mladickým elánom a profesionálnou nezaťaženosťou.

V záujme bezproblémového prechodu na novú organizáciu a spôsob výkonu kontrolnej činnosti boli uskutočnené školenia a to 27. júna 2003 a dvojdnové školenie 14. a 15. augusta 2003 v Turčianskych Tepliciach. Predmetom školení bolo podrobne sa zoznámiť s novou Smernicou pre kontrolnú činnosť č. 3823/2003-110, zákonom NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe, zákonom NR SR č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach, ako aj s právami a povinnosťami oblastných kontrolórov vyplývajúcich z pracovných náplní.

Prediskutovalo sa množstvo otvorených otázok spojených so zavedením novej funkcie – oblastný kontrolór (evidencia pracovnej doby, stravovanie, cestovné účty, dovolenky, služobné

preukazy, používanie kancelárskych priestorov, potrieb a techniky, používanie služobných motorových vozidiel, odovzdávanie agendy VOR kontrolóra a archivácia, postup pri vypracovaní poverení na kontrolu a iné).

Pre jednotlivé oblasti boli na druhý polrok 2003 spracované plány kontrolnej činnosti so špecifickým zameraním do nákladovej a výnosovej oblasti.

Okrem plánovaných kontrolných akcií sa počíta aj s neplánovanými kontrolami, ktoré sa budú vykonávať podľa aktuálnych potrieb v rámci š. p. Lesy Slovenskej republiky.

Ďalšou nie menej dôležitou povinnosťou bude riešenie došlých sťažností na GR alebo odštepné závody.

V rámci materiálno-technického zabezpečenia obdržala každá oblasť jedno služobné motorové vozidlo a každý oblastný kontrolór mobilný telefón. Postupne (podľa finančných možností) sa počíta aj s do vybavením výpočtovou technikou.

Nová koncepcia kontrolnej činnosti nie je samoúčelná očakáva sa od nej najmä :

- **zvýšená operatívnosť**
- **nezávislosť kontroly od vedenia odštepných závodov**
- **možnosť usmerňovania a riadenia kontrolnej činnosti z centra**

Ing. Michal Štefančík, CSc.

FUTBALOVÝ TURNAJ 2003

Na ihrisku v západoslovenskej dedinke Jacovce vyvrcholil zápasmi celoslovenský turnaj vo futbale o pohár GR Lesy š.p. pre rok 2003. Obec Jacovce je známa ako rodisko významných športovcov Miroslava Šatana či Ladislava Jurkemika a aj preto jej štadión je vybavený nadštandardne. Zrejme celá obec žije športovým životom (čo bolo zrejme zo záujmu domácich) a preto usporiadajúci OZ Prievidza mal zjednodušenú úlohu.

Najprv Levice v boji o 3. miesto zdolali Čierny Balog a vo finále zdolal Liptovský Hrádok domácu Prievidzu po remíze 1:1 až na pokutové kopy.

Bolo to dôstojné vyvrcholenie celého turnaja, ktorý bol dobre zorganizovaný.

Organizačná riaditeľka na záver odovzdala účastníkom Pohár GR.

Text a foto: Ing. J. Híkl

(dokončenie zo strany 4)

v poradí je kalamita iná s množstvom kalamitnej hmoty 96 523 m³ a na záver kalamita hubová s množstvom evidovanej kalamitnej hmoty 63 207 m³.

Vzniknuté živelné kalamity v súčasnosti s extrémne teplou a suchou klímou, ktorá sa usadila nad strednou Európou od jari až do jesene, vytvorili nebezpečný potenciál na premnoženie biotických škodcov – podkôrných, drevokazných, listožravých aj hubových.

Táto situácia si vyžaduje od lesníckej výroby nesmierne obetavý prístup k realizovaniu súboru konkrétnych opatrení, ktoré napomôžu eliminovať atak škodlivých činiteľov a stabilizovať ohrozené lesné porasty pred ich predčasnou likvidáciou. Pokiaľ sa včas zasiahne ochrannými a obrannými technológiami a urýchlene sa spracujú kalamity, situácia sa dostane v ohrozených lokalitách pod kontrolu. Pre doposiaľ nepoškodené lesné porasty sú hrozbou sústredené aj roztrúsené kalamity nachádzajúce sa v chránených územiach, na ktorých je 8 – 10 tisíc m³ kalamitnej hmoty ihličnatej, kde okrem výnimky zo zákona č. 543/2003 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, ktorú môže udeliť iba Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR), nie je možné, najmä v stupňoch ochrany 4. a 5., kalamitu spracovať. Doposiaľ všetky naše

snaženia o udelenie výnimiek zo zákona 543 MŽP SR písomnými rozhodnutiami zamietajú. Zdôvodnenia v rozhodnutiach sú neadekvátne nebezpečenstvu, ktoré hrozí z chránených území po prepuknutí podkôrnikovej kalamity okolitým ochranným a hospodárskym lesom. Táto neodbornosť a krátkozrakosť z pozície ochrany prírody spôsobí nevyčísliteľné a ťažko nahraditeľné škody na lesných porastoch.

Na zamedzenie ďalšieho poškodzovania lesných porastov v dôsledku synergického pôsobenia škodlivých činiteľov v Lesoch SR, š. p. Banská Bystrica boli generálnym riaditeľom LSR, š.p. schválené dňa 30.7.2003 dlhodobé opatrenia.

Cieľom dlhodobých opatrení je, aby sa v regiónoch odštepými závodmi, kde v dôsledku klimatických zmien, poddôrných a hubových škodcov dochádza k zhoršovaniu zdravotného stavu lesných porastov, najmä k úbytku asimilačných orgánov, zmenám sfarbenia – žltnutia porastov, mladín a kultúr, tiež úplnému odumretiu stromov a skupín stromov, postupne vypracovávali viacetapové vykonávacie projekty a na tieto naväzovali ročné realizačné projekty ozdravných opatrení

podľa Metodického pokynu MP SR č. 4390/2003-710 zo dňa 25.4.2003. Metodický pokyn je zameraný na prípravu, výber, vyhodnotenie, kontrolu a financovanie projektov programu odstraňovania škôd na lesných ekosystémoch.

Jar roku 2004 ukáže ako sa uplynulý suchý rok prejaví na zdravotnom stave lesných porastov, do akej miery oslabené porasty dokážu odolávať extrémnym teplotám za minimálnej vlhky a kalamitnému tlaku biotických škodcov. Už v súčasnosti celé komplexy borovicových porastov odumierajú.

Pokiaľ sa situácia nestabilizuje, bude potrebné navrhnuť a zrealizovať nové podporné revitalizačné opatrenia foliárnym leteckým prihnojením, nakoľko vyčerpané porasty synergický atak škodlivých činiteľov nezvládnu.

Ing. Ján Kovalčík, CSc.,
Lesy SR š. p. Banská Bystrica

Jubilanti medzi nami

OKTÓBER 2003

Životné jubileá

50 rokov

Ing. Kráľovič Štefan, nar. 13. 10. 1953, vedúci LS Majdán – OZ Smolenice
Ing. Borovský Štefan, nar. 17. 10. 1953, VORŠ – stavebná činnosť – OZ Smolenice
Málik Pavol, nar. 23. 10. 1953, VLO na LS Hlohovec – OZ Smolenice
Havarik Peter, nar. 28. 10. 1953, vedúci ES Pezinok – OZ Smolenice
Ing. Chylo Bohumil, nar. 3. 10. 1953, STV – ekonóm, LS Remata – OZ Prievidza
Matejová Viera, nar. 27. 10. 1953, sekretárka riaditeľa OZ – OZ Rimavská Sobota

60 rokov

Ing. Pastucha Milan, nar. 20. 10. 1943, vedúci LS Píla – OZ Smolenice
Kučerka Gustav, nar. 5. 10. 1943, VLO na LS Kulháň – OZ Prievidza
Hamara Pavol, nar. 20. 10. 1943, VLO na LS Nitrianske Pravno – OZ Prievidza
Pavol Imrich, nar. 2. 10. 1943, vedúci MES Sečovce – OZ Sobrance
Bobik Ján, nar. 16. 10. 1943, vedúci LS Viničky – OZ Sobrance

Ing. Helena Turská

LESY DEŤOM

V dňoch 7. – 10. októbra 2003 sa v areáli výstaviska Agrokomplex konala výstava LIGNUMEXPO-LES 2003.

Na výstave sa okrem iných vystavovateľov zúčastnili LESY SR, š.p. generálne riaditeľstvo spolu s 12 odštepňými závodmi. Hlavným bodom výstavy bolo vyvrcholenie akcie "Lesy deťom", ktorú zorganizovalo generálne riaditeľstvo za pomoci odštepňého závodu Šaštín.

Cieľom akcie bolo vyzdvihnúť nielen krásy lesa, ale predovšetkým potrebnú, často ťažkú prácu lesníkov. Snahou bolo prispieť k výchove mladej generácie vo vzťahu k lesu a pochopiť jeho celospoločenské funkcie.

Celá akcia Lesy deťom prebehla v mesiaci september. Bola venovaná žiakom ZŠ 1.- 4. ročníka. Zúčastnilo sa jej 6 škôl z okresu Senica. Deti mali možnosť navštíviť Škôlkárske stredisko v Šajdíkových Humenciach alebo niektorú z 9 lesných správ, ba dokonca vidieť prácu lesníkov priamo v teréne, čo značne dokresľovalo ich učebné osnovy, ktoré poznajú zo školských lavíc. Za odmenu nám deti vyjadrili les ako ho vidia ich očami - vo forme kresieb. Práce mali pestrý charakter a umožnili nám pohľad značne doteraz nepoznaný. Najkrajšie práce zdobili expozíciu OZ Šaštín.

Najsnaživejší školáci dostali za odmenu výlet do Nitry na výstavu, kde ich čakal bohatý program. Zúčastnila sa ho ZŠ z Nitry a žiaci zo základných škôl 1.- 4. ročníka Šajdikove Humence, Koválov, Častkov, Hlboké, Osuské.

Pripravené boli pre nich hry a krátke filmy o prírode, pri ktorých sa učili spoznávať lesnú zver. Žiaci preukázali aj svoje vedomosti z oblasti prírodovedy a to pri vyplňovaní grafických materiálov, ktoré pre nich vytvorilo generálne riaditeľstvo v spolupráci s OZ Šaštín. Každý dostal ako darček vysvedčenie a sadeničku, ako symbol lesa a života.

Na záver si deti prezreli ťažné kone z OZ Revúca, jedinečné svojím druhom a predstavujúce desiatky rokov tvrdej práce zanietených pracovníkov OZ Revúca.

Najkrajším zážitkom celého dňa pre nás všetkých, ktorí sme sa podieľali na organizácii takejto akcie, boli rozžiarené detské oči a neskrývaný úprimný úsmev detskej tváricky.

Myšlienkou celej expozície bola horeuvedená akcia. Expozícia vyjadrovala protiklad živý les – ako symbol života, antiles – ako symbol resp. dôsledok nedodržania trvalo udržateľného obhospodarovania lesov. Živý les predstavoval určité fázy vývoja a to prechod od lesnej škôlky až po dospelý les, ktorý bol doplnený o rôzne druhy fauny a flóry. Figurovala v ňom borovica, typická pre Záhorie a jeho piesčité duny, ktorá má hlavne pôdochrannú funkciu. Deti zo všetkého najviac zaujala diviачica s malými prasiatkami ako hlavná atrakcia spolu s bobrom.

Antiles – symbolizovala kostra uhynutého zvierťa, „vyprahlá“ zem bez vlhky a uschnutý strom.

Akcia, ktorá mala výchovno-náučný charakter prebehla mimoriadne úspešne, čo sa prejavilo v nadšených tvárach detí, ale i v spokojnosti pani riaditeľiek.

Text a foto: Mgr. Lýdia Hasáková, Ing. Martina Michňová

LESNÍK, časopis štátneho podniku
Lesy Slovenskej republiky Banská Bystrica

Redakčná rada: Ing. Ivana Špiláková, predsedkyňa,
Ing. Ján Kovalčík, CSc., Ing. Ján Mičovský, CSc.,
František Suchanovský, Ružena Vaňousová, Mgr. Peter Gogola
Náklad: 1000 výtlačkov

Adresa redakcie: Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica

Tel.: 048/434 42 07, Fax: 048/412 59 04;

Zodpovedný redaktor: **Ing. Jozef Híkl**, www.lesy.sk; e-mail: hickl@lesy.sk

Grafická úprava a tlač: Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva vo Zvolene, Sokolská 19, 960 50 Zvolen